

Mahjas Weefis.

Ar pascha wifuskehliga augsta Keisara wehleshanu.

27. gada-

gahjums.

Mahjas Weefis isnahk weentreis pa nedetu.

Malka ar peefuhitshanu par patti:
Ar Peelikumu: par gadu 2 r. 35 f.
Ar Peelikumu: par gadu 1 " 60 "
Ar Peelikumu: par 1/2 gadu 1 " 25 "
Ar Peelikumu: par 1/2 gadu " 85 "

Malka ar peefuhitshanas Rigā:
Ar Peelikumu: par gadu 1 r. 75 f.
Ar Peelikumu: par gadu 1 " — "
Ar Peelikumu: par 1/2 gadu " 90 "
Ar Peelikumu: par 1/2 gadu " 55 "

Mahjas Weefis teel isdotš festdeenam
no piski 10 fahlot.

Malka par fludinashanu:
par weenas flejas smalka rasktu (Petit)-
rindu, jeb to weetu, to tabda rinda eeneim,
malka 8 lap.

Redakcija un espedicija Rigā,
Ernst Plates bilshu- un grahmatu-dru-
katarā un burru-leetuwē pec Pehtera
bafnizas.

Rahditate. Jaunatāhs finans. Telegrafa finans. Gelschjemes finans: Rigā. St. Petim. Balmeera. Kursemes lepu-aiffargashanas beedriba. No Krona Wir-
zawaš. No Keepajas. St. Wez-Sabtes. No Subates. Wesenberga. Peterburga. No Maskawas. — Ahrseemes finans: Italiija. Seemel-Amerika. — Usajinajums. Afschantis
walstis Afrīdā. Par wehleshanos. — Peelikuma: Aifsedhinats jeb fadepis lugis. Graudi un seedi.

S i n a .

**Schis „Mahjas Weefa“ 22. numurs naw teem peefuhitšs, kas par sawu pastelleto eksemplari wojo-
dsigo naudn naw samaksajuschi.**

Ernst Plates,

„Mahjas Weefa“ ihpafshneekš un atbildošchais redaktors.

Jaunatāhs finans.

Rigā. Rā „Ruf. Wed.“ dabujuschas dsirdet, tad fantas apgaismoschanas ministarija tagad teefot isstrahdata jauna programma preelsh skola-
lahm Baltijas gubernas.

— Scho fwehtdeenu Rig. Latw. beedriba
isbrauks satumds us Leel-Statkeem Kurseme. Da-
ram sawus zeen. lasitajus, kas satumu preelus
mihl, us tam usmanigus. Isbraukšana no
Rigas buhs pulksten 1/28 rihda.

Emburga. No tureenās „B. W.“ dabujis
schahdu rasktu: Ari muhsu apgabalā preezajahs
us deefgan treknu pļauju. Ja wehl pee laika
usnahktu kreetnis leetutinsch, tad waram droschi
buht, ka peedshwofim gauschi labu gadu. —
Leelupes aplahrtnes eedshwotajeem komunikācijas
sinā leela atweeglinaschana parahdita zaur masu
twailoni, kas nu brauz katru deenu starp Em-
burgu un Jelgawu. Teescham, ir patihkams,
lai gan ne-aprasis flats, tšchallo twailoniti re-
dsfet kuhyam Leelupes wilnds, kur lihds schim
tik reti kahdu kuhtru laiwu pamanija. Ari da-
scheem fainneeksem, kuru gruntsgabali atrodahs
turu pee Leelupes krasteem, schis twailonitis
tirgoshanas sinā gauschi derigs, jo nu katram
eefpehjamš, ar sawu nakti iswilkto lomu siwu
diwi stundu laika un par lehto zenu (30 kap.)
notikt Jelgawā, waj ari taifni laistees us Rigu,
kur, sinams, dabon par sawu prezi pawifam
zitadu zenu, neta mahjas. Tā tad ari naw
nemas ko brihnotees, ka twailonitis mudschet
mudsch no pasafschereem, kuras wehl preelsh rihda
brauzeena aifeeschanas us Rigu nowed Jelgawā,
lihds dselszela tiltam. Beeschi twailonitis tik
stipri pahrpildits brauzeju, ka japeeseen wehl
kahdas preelshu laiwās klahst. Tikai janoschelo,
ka tšchallais twaila kumelitis nespeh, Leelupes
sekluma dehl, nostreet lihds paschai Bauskai,
kura no Jelgawas safneedsama tikai pa ne wi-
fai gludeneem leelzeleem. Bet nahkotees jaw
grubti, notikt lihds Emburgai, jo ari lihds tu-

reenei branžot, kugitis beeschi usstreen seklumā.
Behz tam, kad pehdeja laika reisehm bijis sti-
praks leetus, ari Leelupes ubdenis drufsu pa-
zehlees, tā ka twailonis tagad be nelahdas ka-
weeschanas wed Emburgas un winas aplahrtnes
ruhpijos tirgotajus un weikalneekus, lihds ar to
raskhojumeem un prozehm, us Kursemes galwas
pilschtu.

Gras Loris-Melikows, kā „St. Pet. Ziga“
fino, dabujis Wisaugstaku rasktu un dahrgu, ar
Jorga-swaigsi isgrejnotu zigaru-dosi kā dah-
wanu. — Kad grafa kortelis tikai juniija sch-
lumā taps gataws, tad winam wehl weenumehr
ja-usturahs weefniza — „Giropa.“ Tur winsch
ik deenas topot no dandseem apmeklets; ari
gras Ignatjews pehdejās deenas bijis diwi rei-
ses pee wina.

Finanzministerija us Maskawas wilnas wehry-
schanas fabrikantu luhgumu, kā „Now. Wr.“
fino, esot nospreeduse, pa-augstinat robešchu
tulli us ahrseemes dsjahm, tā ka turymak par
weenu pudu nekrahfotu dsiju buhtu jamalka 3
rubli, un par weenu pudu krahfotu dsiju 4
rbl. 50 kap. muitas, t. i. 1 1/2 rbl. par pudu
wairat, neta tagad.

Pleskawa. Par tureenās skolas buhshanu
„Now. Wr.“ pasneeds garaku rasktu, no kura
kahdu datu ari jaweem lasitajeem pasneegsim.
Pleskawas aprinkim wajaga buht 400 elemen-
tarškolu, lai školu wajadsibahm peetiftu, bet ta-
gad tur tikai ir 45 skolas, kuru ustureschana
ismalka wairat neta 30,000 rubtu. Schim
brihsham semstwai grubti nahktoš preelsh skola-
lahm wairat naudas isdot, tā tad tik ahtri ne-
tiks, školu truhlumam palihdsfets.

Bahzija. Firts Bismarks, kas bija wairat
nedetu jaslimis un pa scho laiku usturejahs
Friedrichruhē, 24. maja nonahjis us Berlini,
sawus walstis un politikas darbus usnemdamš.

Italiija. Garibalda behru deenā wifas Ita-
lijas pilsehtas sagatawojahs isrihlot fehru swi-
neschamu. Romas pilsehtas eedshwotaji gan is-

fajijuschi wehleschanos, ka Garibalda mirstigeo
truhdi tiktu paglabati Romā, bet Garibaldi patš
sawā testamentē nosajijis, ka wina lihks pagla-
bajams Kapreras salā, wina dsimtene. Bet Ga-
ribald'am warehs Roma zelt peeminas schim un
preelsh tabs jaw teel wifā Italiija lastita nauda.

Jauns praweetis Afrīdā. Jaw labu laiku
walda Sudanā leeli nemeeri, kas iszehluschees
kahda jauna praweescha dehl. Schis praweetis,
kas gan turahs pee Muhamedanu tizibas, to-
mehr pasneeds daschā sinā jaunās mahzibas. Pra-
weetis schim brihsham usturotees Pasoda. Egip-
teeschi stahsta no wina daschadas breejmigas lee-
tas. Tā par peemehru winsch Hararā esot li-
zis apkaut kahdus 1000 eedshwotajus, kuru
starpā atraduschees ari 4 Greeku tirgotaji. Kad
winsch eenehmis Kartozu, tad Giropeeschi, kas
tur usturejuschees, weenigi zaur to warejuschi
glahbt sawu dsihwibu, ka tee peenehmuschu Mu-
hamedanu tizibu. Kartomas pilsehta (pee Nilas
leelupes), kura dsihwo daudš Giropeeschu, esot
leelas bailēs, ka minetais praweetis ari ne-ee-
nemtū scho pilsehtu.

Telegrafa finans.

Peterburga, 27. maja. Keisara Majestete
par krusttehwu aizinats jaunpeedshimuscham Pruh-
schu prinzim. Leelirts Sergejs buhs Majestetes
weetneekš.

Baku 26. maja. No tureenās „Golofam“
atnahkuse fina, ka Baku pilsehtā 25. maja wa-
lara iszehluschš uguns naktas spihkeri pee oftas;
zaur wehju dsihba, uguns isplatijahs par daudš
ziteem spihkereem; wehl uguns naw apdschsta.

Konstantinopole 26. maja. Anglu suhtnis
Konstantinobelē teiza Turzijas waldibai, ka winsch
netizot, ko Derwischa-pascha suhtischana us Egip-
ti waretu padarit leelwalstu weetneeku konferenzi
par newajadšigu.

— Derwischs-pascha us Egip-
ti dodamees, nonahza Aleksandrija un tika no tureenās eedsh-
wotajeem un no kara-spehla labi sanemts.

Gelfšemes finas.

Riga. Senatoram Manafeinam festideem stabdijahs preekšā Bidšemes muišneezibas lonwents, wišā flaitā.

— Bidšemes landrahts barons Hermans Brangell us pašča luhgumu zaur senata ulasu no 15. aprila š. g. atlaišs no Bidšemes hofteefas landrahta amata.

Pretubagoššanas beedriba. Us pretubagoššanas beedribas wehlešanos atgabhinajam laštajeem, ka isfludinata ahrkahrtiga dahwanu laštšana šchai beedribai par labu naw ne buht wehl nobeigta un ka mehs efam arween gatami, šchim mehrlam nowehletas dahwanas fanent un kur peenahlahs nodot.

Rigas domes lozettu zelschanas leeta daschi Latweešhu un Kreewu wehletaji eefneedsa diwas pahrsuhdsibas Bidšemes gubernatora kungam deht nosuhštšanas waldošham Senatam. Minetas suhdšibas teel luhgts, atzelt Bidšem. gubernas waldes pilsehtu leetas spreedumus šhini leeta, pahrgrosit zelschanas kahrtibu un isrihlot jaunās pilsehtas weetneeku zelschanas.

B. B.

Starptautiska telefona beedriba, kas no Kreewu waldbibas dabujuse atkauju, eetaisit Rigā telefona šafaites, dara finamu, ka wajadšige pamata darbi jaw gatami un ka telefona šafaites jaw war tapt eetaisitas, ja kas tahdas wehletos. Par tahdas šafaites eetaisšhanu starp telefona zentral-staziju (Gelfš-Rigas Kalku eelā Nr. 24) un pastelletaja dšihwokli, ja tas naw wairak ka 3 werstes tahku, un par winas leetoschannu jamakša 150 rbi. par gadu. Beedribas kantoris atronahs Kauf-eelā Nr. 15.

P. Lujan's, bijušchais grahmatu bodneeks, ka šlwo, tizis attaisnots.

Par Leišhu filologisko beedribu, kuru nodomats dibinat Maškawā waj Peterburgā, „Sološ“ rakša šchitā: Šchi ir laba leeta un winai jawehle labas weikmes. Šchis nodoms zehlees Maškawas mahzito wišru widi; par to gods wineem, lai gan mehš ne-eeraugam dešgan pamata, kadehl tahdu beedribu nezelt tahdā widuzi, kur dšihwo Leišhu zilts. Ja nodoms zehlees Maškawā — ka war spreest — tikai tadehl, lai strahdatu preti tai Leišhu literaturas beedribai, kuru Wahzeeshi diwas gadus atpakaļ dibinajuschu us mušhu wakaru robesčas (Lilšči), tad mahzitee Maškawneeki lo til spēhs šafneegt šawu noluhfu. Wahzeeshi isdarija gudrati, neta wini, šawu beedribu dibinadami newis Berlinē, bet tajā Pruhšijas malā, kur wehl atlikufe Leišhu tauta un kur war usmudināt us garigu darbibu šchai tautai par labu wišrus, kuri peeder pee winas. Bet pee mums dibinamā Leišhu beedriba stahwehs gandrihši pahrak par tuhšlojšhu werstim atstātu no šawā darba lauka.

Pee Leišhu zilts tagad peeder diwas prahwas tautas, no kurahm weena — ihstee Leišchi — apdšihwo — Ramuna bafeinu, un otrā — Latweešchi — Daugawas lejas galu un Rigas juhras lihzi. Kā žerams, dibinamā beedriba darbošees ne ar ihštajeem Leišcheem ween, bet ar Latwiju tautu ari. Ja tas tā buhs, tad waram galwot, ka wišu leelako palihdsibu un galwenakos spēklus beedriba atradihs Latweešchōs, kuru starpā tagad pulks wišru, kam ir augstākā šimiska išglihtiba un kas ar wišu širdi kopj šawu tautibu. Tam lihdsiga Leišcheem naw neta.

Pehz šchita buhs šaprotams, kurā Leišhu zilts bakā dibinamai beedribai buhs jamelle spēhki šawā turpmakā beedribā. Baltijas Latweešchōs wina atradihs jaw pulku šagatawojušchōs dar-

bineeku; wakaru Kreewijas Leišchus winai wjadsehs tikai modinat us garigas dšihwes eefahkumu.

Šchito eemeštu deht, pehz Sološa domahm, wišu labaki buhtu Leišhu-Latwiju mahzito un literaturas beedribu dibinat Rigā, kur winai atrastos wajadšige spēhki.

No Bidšemes gubernas pahrwaldibas teel isfludinats šchahds, 15. februari 1882. g. Wisaugstaki apšpirinatais galwas-komitejas noleh-mums preekšch semneeku kahrtas eegrosibas (organisazijas), kas atronams Walššwaldibas likumu nošazijumu un nolikumu krahjuma Nr. 26, no 1882. g. sem Nr. 160.

Galwas-komiteja preekšch semneeku kahrtas eegrosibas (organisazijas) ir šawā sehdešchana no 1. februara 1882. g. pahrbaudijuse eekšchlektu ministra preekšchlikumu no 5. oktobra 1881. g. Nr. 8441 (iš landsch. nodatas), kas šihmejahs us likumigi peespeesto (obligatorisko) peerakšišchannu no tahdeem, kas us Apanaschu- un Walššdomenu-rešora semes gabaleem, ka ari us priwat-ihpašchneeku semes gabaleem ir us dšihwi nometuschees par eedšihwneekem (kolonistēm) un is Baltijas gubernahm un leelširša walšš Binusemes peerakštami pee Zarštoje-Selo un Peterhofes aprinka draudšehm.

Galwas-komiteja, ar šcho preekšchlikumu weenis prahtis buhdama, ir nolehmuše: teem, kas Peterburgas gubernā us dšihwi nometuschees isgahjeji buhdami is Baltijas gubernahm un leelširšawalšš Binusemes, wehlahs us arendi nemt tiklab priwat-ihpašchneeku, ka ari Apanaschu- un Walššdomenu-rešora semes gabalus, us teem eetaisit mahju-faimneezibu un tur teesham nomestees us dšihwi, atkaut to teeshbu, pehz tam, kad wini nošazitā kahrtibā is šawahm šenalahm draudšehm tikušchi šlaiti un kad tee, kas is Binusemes dšimuschu, eestahjušchees Keisara walšš pawalšneezibā, liktees peerakštitees pee tuwalahm draudšehm, bes ka isprastu draudšes šapulžes usnemšchanas nolehmušumu, bet pee tam ja-eewehro wiši žiti noteikumi, kas noteikti nošazijums par peerakštšchannu no tahdahm personahm, kas peeder pee nodoschannu makšadamu kauschu kahrtas draudšehm. (Widš. gub. aw.)

Pagrimušchi lugi. Marta mehneši aigahjušchi bojā šchahdi lugi: 15 Amerikaneeshu, 2 Austreešhu, 60 Anglu, 5 Dahnu, 4 Hollandeešhu, 8 Frantschu, 8 Wahju, 2 Greeku, 8 Italeeshu, 14 Norwegeeshu, 3 Portugaleeshu, 2 Kreewu, 1 Spaneešhu, 4 Sweedru, pawišam kopā 136 buru jeb sehgelu lugi. Šchini šlaitli eerehkinati 15 lugi, kas nosudušchi. No damšlugeem jeb twaikoneem šchahdi šlaitli minami: 9 Anglu, 2 Frantschu, 3 Wahju, 1 Kreewu, pawišam kopā 15 damšlugi. Šchini šlaitli eerehkinati 3 damšlugi, kas nosudušchi. Aprila mehneši atkal šchahdi lugi aigahjušchi bojā: 15 Amerikaneeshu, 1 Austreešhu, 58 Anglu, 5 Dahnu, 4 Hollandeešhu, 9 Frantschu, 10 Wahju, 1 Greeku, 1 Italeeshu, 1 Mehikaneeshu, 11 Norwegeeshu, 4 Portugaleeshu, 2 Kreewu, 1 Spaneešhu, 8 Sweedru, pawišam kopā 131 buru lugiš. Šchini šlaitli eekšchititi 12 lugi, kas nosudušchi. No damšlugeem šchahdi peeminami: 1 Amerikaneeshu, 9 Anglu, 1 Hollandeešhu, 3 Wahju, 1 Spaneešhu, pawišam kopā 15 damšlugi. Šchini šlaitli eerehkinati 3 lugi, kas nosudušchi.

Is Baltijas daschahm malahm „Rig. Žtgai“ dabujuse wehštis, ka kahds melns tahrps nopostot plawas. Šcho leetu tuwal ispehtijot esot atrasts, ka minetais plawu postitajs ne-esot wis tahrps, bet kahrturs no kahda taurenischa, ar wahrdū „šahles puhje.“ Kad wina atrodotees semē tikai

1/2 lihds 1 zolu dšiti un gandrihs tikai nakti ehdot, tad derot kahrtes mitekla weetu walareem šipri apbahrsit ar šmalhu kalki, pa 6 lihds 8 puhri us puhrweetas. Ari derot pa to weetu nakti dšinat aitas, kuru ašee nagi tad kahrturs faminot.

Pilsehtu likums, ka „Nosl. Web.“ stahša, waldbiba gribot daschus nošazijumus pahrgrosit. Wispirms wina gribot atnešt domneeku tagadešo zelschannu pehz šchirahm un winas weeta eeweh zelschannu pehz pilsehtas šwartakeem, waj eegirneem. Šchi wehlešchanas kahrtiba ari daudš pareisaka, jo tad katrā eegirkni ta partija iswedihš zauri šawu kandidatu, kurai šchai eegirkni leelalais peekriteju šlaitis. Us tahdu wihi pilsehtas domē šaradišees wišu pilsehtas elementu un intreschu aistahwi, turpretim, ka tagad, wispahrigās wehletaju šapulžes, top eewehleti tikai weenas partijas peekriteji, tahs partijas, kurai tani šapulžē, tihšchi waj netihšchi, atgadišees leelaks peekriteju šlaitis. Zaur to pilsehtas waldbiba nahš weenas paščas partijas rokā, kas to finams, tad ari isleeto tikai šawai partijai par labu. Tahlak gribot nošazit, ka pilsehtas wal-des lozetti nedrihšt buht ari domes lozetti; ka gubernas pilsehtu-pahrwalde turpmat šastahdama is wišu gubernā atrodoschos pilsehtu deputateem; ka weetigahm awišehm jadod plaschaka brihwiba pee pilsehtas jautajumu apšpreeshanas, un beidsot ka ja-ištrahda šingra instrukzija preekšch nekustamas mantas takšereeshanas.

19. februariš — semneeku brihwlaišchanas leelā deena — us Wisaugstaku pawehli pehz Sw. Sinoda nospreeduma nu eegelts par balnizas šwehku deenu. Kā finams, daudš pagastu un šabeedribu to bij luhgušchi.

Zehsu I. draudšes teesha, kas tagad atrodahs Zehšis, ka no ustizamas pufes efam dabujuschu finat, tā ar darbu aprauta, ka draudšes teeshnešcha weetneeks ar draudšes teefas peesehbetaju weetneekam ari noturot sehdešchanas, suhdšibas isšpreesdami. Nahkot leetas preekšchā, kas jam preekšch 9 gadeem eefuhšetas. Daschas teekt pawehletas atkal no pagasta teefas usšahlt, bet par nelaini leezineeki par ilgeem gadeem peemirušchi, ko dširdejušchi un redsejušchi. Tahda modriba, ka domajams, ronahs tik no usšahltahš senatora rewizijas, kas pašlubina daschu aistewetu leetu. (B. B.)

Is Zehšim šino „Rig. Žtgai“ ka kahdās 24 werstes attahlās Drobushu mahjās 18. majā no 24 leelopeem šundas laikā fritušchās 11 gowis ar leefas šehrgu. Wajadšige šoki špati, lai šehrga ne-išplahditos tahlak.

Walmeera. Walmeeras kurlmehmo školā wofaras brihwdeenas šahlfes 11. junijā un školeneem atkal školā šajanahl 10. augustā.

Breedeneeshchi. Lihds šchim nebija neweeenam Breedeneesham nahzis prahtā (šchahdu ilgošchanos ne-esmu netaš dširdejis isteizam) „dšedaschanas beedribu“ dibinat, kas wateesi ir wehšt, ka to eewehro. Tagad, 25. aprili, pirmo eeshi zaur weetiga pagasta školotaja Hollander kungu usazinajumu, šapulzejušchees Breedeneeshu pagasta školā wairak jauneki un jaunawas dšeedaschannu.

No wišas širds wehlu labu šekmi Breedeneeshu jaundibinatai dšeedaschanas beedribai.

Kahds Breedeneetiš. **Bez-Gulbeneš ihpašchneeks,** barons Wolff, ka „Walšei“ šino, us seemas-šwehtkeem nosuhštširštam Bismarkam par dahwanu 3 gadus wehšt dšihwu wilku. Barona dahšneeks, kahds Pruhšijas pawalšneeks, kas mineto dahwanu nowedis us Bismarka muišhu, dabujis no Bismarka

pascha fotografiju un no wifas familijas fir-nigas pateizibas.

Kursemes lopu-aissargafšanas beedribas laitraksta gada-sinojumā starp ziteem ronahs tahdi sreedumi un sinojumi:

Zilwels top saws behna gads un pirmajās dshwes deenas wadits no egoisma, t. i. no algas par labu un no foda par launu darbu. Bet drihs ween tas fasneds augstaku pakahpeni fadsihwe, kur tas launu eenihsi tapeh, ka tas launs, un grib labu darit tapeh, ka tas ir labs, neluhkodamees us to, waj no tam zelahs kahds labums jeb flahde. Un tapat tas ir ar fabeedribahm, kas dibinajushahs preefsch lopu aissargafšanas, lai lopi netaptu welti moziti. Sawus behnu gadus ari schihs fabeedribas jaw ir pahrlaidushahs. Winas nestahw wairs us semeem pakahpeneem, bet sin flaidri sawu gala-mehrti un noluhku. Winahm wajag fapraft, ka lopi naw no Deewa tamdehl raditi, lai tee kalpotu tikai zilwefam un wina labumam, bet ka wini ir radijumi, kas fajuh preefus un fahpes, un kam tapeh ari ir us tam sawas teefibas, lai teem fahpes nedara. Zilwefam wajag sinat, ka winsch ir wisu raditu leetu funks un galwa, un tapeh winam ari par to ir jagahda, ka radijumeem netaptu pahri darits. Tahs lopu-aissargafšanas beedribas, kas scho leetu tahda wihse ne-ewehro, lai tahs ari buhtu ahriigi deewsin zil leelas, tomehr winu garē ir panihjis un atrodahs wehl koti semā, wehl behnu buhschana, jo winas top waditas tahda garā, kas luhlojahs weenigi us labumu un flahdi, us algu un fodu. Tur newalda tikumiba un taisniba. Tahdeem Deewa wahrds par welti usfauz: „Tas taisnais apschelohahs par sawa lopa dshwibu“; preefsch tahdeem jo labi deretu schee wahrdi: „Gudrais no sawa lopa eeguhst labumu, bet mulkis paleek tukfcha.“

Kursemes lopu-aissargafšanas beedriba ir jaw sawus behnu gadus pahrlaidusi. Winas gala-mehrtis ir: „Wastahwigi zihnini pret lopu mozifchanu, ne wis tapeh, ka zilwezi no tam zelahs flahde, bet tapeh, ka peellahjiba to pawehl un zilweku peenahkums ir, wifahm tahm leetahm stahtees pretim, kas ir launas un ne-peellahjigas.“

Schahda garā publejahs wisi beedribas lozekli, un pee tam palihds beedribas laitraksts, kas isnahl 4 reisas gada. Kant ari ta raksta jauna redakcija puletos to wadit tahda pascha garā!

Wezi nespehziigi sirgi top pee mums pa leelakai datai nopikti no tahdeem zilwekem, kas is pelnas labribas par sawu lopu neta ne-istaisa, un schahdi ir pa leelakai datai Schihdi. Lai schahdahm nekahrtibahm un neschehligai buhschana daritu galu, beedriba nopulejahs cetaitit sirgu kautuwes, tapat ka zitās Siropas walfstis. No tam zeltos diwejads labums. Birmahrt wezee sirgi netaptu ta moziti un otrahrt naba-gala kauschu labeta waretu dabut lehtaku baribu. Lai nepareisos aisspreedumus isnihzinatu, isrihloja beedriba goda-maltiti ar sirgu galu, pee kam nehma dalibu kahdi 100 zilweki. Beedriba tagad nodomajusi cetaitit sirga galas pahrdotawu. Gata maksafshot 3 kap. mahrzina (un wehl lehtaki).

Lai siwis netaptu gluschi isnihzinatas, tad beedriba fastahdija swejas litumus, pehz kahdeem ahseemes swejas litumeem un tos zehla landtagam preefscha dehl apspreefšanas. Litumi tapa no landtaga nodoti ihpafchi komissijai dehl apspreefšanas un tad tos grib zelt waldbibai preefscha dehl apstiprinafšanas.

Wisu Kreewijas lopu-aissargafšanas beedribu zentral-beedriba Peterburgā ir nodomajusi par Maskawas isstahdes laiku noturet beedribas weetneeku fapulzi, pee kuras ari Kursemes beedriba nems dalibu. Shi ir pirma general-fapulze Kreewija un winas sreedumi top ar ilgofchanu gaiditi.

Peo Jelgawas polizijas tapa lopu mozifšanas dehl 46 zilweki apstrahpeti. It ihpafchi weenreis bij redsams, zil nezilwezigi zilwels ar lopu apeetahs. Kahds 16 gadus wezs sehns bij aplehjis ahsi ar petroleumu, un tad to aisedstinajis nu isdinis us celu. Leefmas wareja til tad apdschsi, kad nabaga lopinsch nokrita pee semes. Kad nu laundaris wehl nebij pilnods gads, newareja par winu zitadu sreedumu taisit, ka til 10 rubl. strahpes. Kahdam zitam, kas to wisu bij redsejis darim un tomehr atlahwis, uslita tahdu paschu strahpi.

Peo wifahm Kursemes lopu-aissargafšanas sarn-beedribahm tapa apstrahpeti dehl lopu mozifšanas 157, un proti: 89 Schihdi, 47 Latweefchi, 11 Wahzi un 10 Ischigani.

Jaw fenal Kursemes lopu-aissargafšanas beedriba bij isfolijusi goda-algu par grahmatu, kas buhtu jafaraksta Latweefchu waloda un kas dotu atbildi us to jautajumu: „Ka lai skolotahs behneem paslubina prahtu us lopu aissargafchanu u. t. pr.“ Kad nu neweens nebij faraktihjis tahdu grahmatu, tad lihdschinigais beedribas sekreteeris apnehmahs farakstis grahmatinu, ko Allunana funks buhschot til laipnis pahrzelt Latweefchu waloda.

Lihdschiniga beedribas sekreteera un redaktora G. v. Lindinghausen-Wolff weeta, kas teizami ir puhlejees sawa darba-lauka, eezehla par sekreteeri Karl v. Lievenu un par redaktoru Dr. Brasche.

Grefene v. Königfels, dshimusi grefene Lieden, Kursenneeze, kas nomira Dresdenē, zaur testamentu ir atstahjusi Kursemes lopu-aissargafšanas beedribai kahds 5000 rubl.

No Krona Birzawas apgabala „B. W.“ dabujis schahdu rakstu: Muhfu lauki wilnojahs tahda kopluma, ka reti zita kahda gada. Ja laiks paliks til pat augliss, ka lihds schim, tad bagata plauja gaidama. It ihpafchi rudsi apfola dauds. Tapat augtu koti schogad muhs bagatigi apdahwinahs un ari ogu netruls. Lai gan falna usnahza ap paschu seedu laiku, tad ta tomehr nebij til sipra, ka buhtu eespehjufe seedineem leelu flahdi padarit. — Ar preeku Jums waru sinot, ka weza, nejauka cerascha, ap wafaras swehtkeem isposit dahrli meschins, lai waretu mahjas pusshot kuplahm „meijahm“, schē gadu no gada wairaf isuhd. Muhfu apgabala prahtigakeem peeel, kad sawas buhdinas ispuschko kahdeem behrsu sarineem, bet possit nost wewelus lokus, ka fenahs gads, — to gandrihs nekur wairs neredsi. Buhtu tikai wehlejahs, ka mescha fargi apfargatu ap wafaras swehtkeem wairaf sawus meschus, jo tad mehds leels pulks „meiju“ jaglu cerastes, kas apbalwo wisu Jelgawu muhsu lozineem. Deefcham, schaufshalas pahrfrehj, ja apdomā, zil katru gadu pilsehtas aprii tahdu „meiju!“ — Pehz tam, kad pee mums eekorteleete karewi dewahs us Rigu lehgeri, schejeenes muishas krogis aif behdahm diwi reises fahzis degt. Birno reisi uguni noslahpejuschi pascha eefahkuma, ta ka naw nehada leela flahde notiluse, bet otu reisi ari jaw eefchas isdeguschas. — Wahntizige kautini par to daschadi spreesch.

Leepaja. „Danz. Ziga“ pasneds schahdas

eewehrojamas finans preefsch Leepajas komezban-kas darischanu apspreefšanas. Bankas darischanas bijuschi fagrabbuschi sawas rotās „pilschetas tehwi“, kas tad ari few dewuschis wisleelakos kredittus. Birgermeisteris palizis parahda komezbankai 180,000 rbl., pilsehtas bankai 200,000 rbl. un krona bankai 100,000 rbl. Ziti pilsehtas tehwi bankai parahda no 150,000 lihds 200,000 rbl.

Leepaja. 26. majā, pehz puudeenas. „Lib. Ziga“ sino: Bakar sche apzeetinaja kahdu wihru, kas 19. aprili isdarijis usbruceenu us Apriku baronu Nolkenu.

Leepaja. Namu pahrdofšanas us wairafscholifchanu schē ne-eet wis masumā, bet turpretim arweenu wehl wairojahs; til pirzeju ir mas. Kam tagad naudas kabata, tas war namus pirkt, zil ween patihl. Bet kur tagad lai naudu nem! Masaki krahjumini, kas noguldinati komez-bankā, tagad dus faldā meera, bes ka buhtu eespeh-jams tos modinat. Leelee kapitati, kas atradahs muhsu naudas deewu rotās, tee ir isfch-pejuschi ka duhmi, un dascha labā spihkeri, kas preefsch pahri gadeem draudeja no pahrpilshchanas waj puschu plihst, tagad atrodahs weenigi — putekki. Ta tas eet pasaulē. Ne kas naw pastahwigs; wiss mainahs — ari namu zenas un kreditoru usiziba. (R. P.)

Is Bez-Sahtes. 9. aprili sch. g. Bez-Sachtu semkopibas skola atlauda pehz nolikta eefama tos audsekus, kas sawu diwu gadu mahzibas kursu bij pabeiguschi. Us eefama bij skolas kuratoriija fapulzejusees pilnā skaitā.

Bij pawisam 22 jauneki, no 19 lihds 25 gadu wezi, no kureem 19 nolika eefamu; 8 no scheem dabuja leezibas rakstus № II. a: labi, 7 № II. b: puslihds labi (wideji), un 4 № III: peeteekofchi. 9 audsekni dabuja zaur skolas palihdsibu tuhdat weetas par faimneezibas we-dejeem leelakas muishas, 5 aifgabja atpakaif wezaku mahjas, lai teem palihdsetu paschu faimneeziba un atlikuschis ir pa datai paschi apgab-dajuschis few weetas, pa datai ari pehz tam melē. — Schee 19 Bez-Sahtes semkopibas skolas skoloni ir eeguwuschis teefibu, pee kara-deenefsta ispidischanas tapt peeskaititi pee treschahs kategorijas (schiras).

Peo teem skolā atlikuschem 40 audsekneem ir 18 jauni peenahkuschis flahst, ta ka wareja skolu fahst ar 42 skoleneem. Us eestahfchanas gan bij peeteikusches dauds wairaf, bet leelako dalu wajadseja atraidit, tapeh ka bij par jaunneem. Schee warehs palikt us nahkofchu gadu. (R. A.)

No Subates. 24. juniā sch. g. buhs 200 gadi aistezejuschis, ka schini meestina tapa no kahdeem diwi muishneekem (brahteem), Sektur un Reinhold v. Sacken, skola grunteja, ko fahz par „Subathsche Stiftschule“ un kas wehl tagad pastahw. — Schihs skolas kuratoriija ir nodomajusi wirsu mineta deena 200-gadu pastahwefšanas-swehtikus isrihlot, un preezatos, kad us tahdeem reteem swehtkeem dauds no skolas zittahrtejeem skoleneem falafitos.

Chr. Kating,
kuratoriijas wahra.

Wesenbergā debesabraufschanas deena tureen basnija starp eeswehtijamahm Wahzu deew-galdneezehm weena bija amahkfuse ihpafchi preefscham taisita tautiska uswalka. „Wesemb. Anz.“ stahsta, ka pehdejā laika wispahri warot manit, ka pee turigakeem un wairaf attihstiteem Jgau-neem tautiskais apgehds nahlot weenmehr wai-

ral zeena. Taljas-kleitas weeta jaw beeschi ween reds garos tantiflos swahelus ar farlanu lentess-usschuwumu un sposchahm pogahm.

Peterburga, 26. maja. „Wald. Wehstinesis“ issino: Kapakowfki ezelts par Steppu generalgubernatoru un par jauneerihloti Dmsklas karaaprinka komandantu, Tschernajew par Turkestanas generalgubernatoru un Turkestanas karaaprinka komandantu. — Waldibas sijnoms atfauz tahs instrulzijas, kas pehz „Russkije Wedomosti“, „Russkij Kurjer“ un „Minuta“ sijnomeem esot dotas Senatoram Manafeinam, un faka, ka tahm lihdsigu, nepamatigu wehstu parahdschanahs weenu lauschu datu tilai warot usmufinat pret ottru, wiswairaf tabehl, ka tahdas wehstis mehdsot rastees zaur privatahm waj perfonigahm intrefehm.

Peterburga. G. Böhms, passihstams kareiwu ftkoderis Peterburga, sawu weikalu nododams zitam, katram sellim dahwajis pa eelshēju aishnehmuma premiju biletei, saweem mahzjekleem il us 4 pa weenai tahdai biletei. Bes tam Böhma lgs nosajijis pensijas us wisu muhschu tahdu sellu atraitnehm, kuri strahdajuschu wina weikalā.

Galwas-naudas gadi jaw flaititi un isfludinajumu par winas atzelschānu warbuht wehl schini gada sagaidisim. Par scha jautajuma listeni „Now.“ pasneeds schahdas sinas: Galwas naudas atzelschānu waldiba jaw reisū reisehm ir pahrspreeduse pehdejo 20 gadu laikā. Pamats schihm pahrspreeschānahm dots zaur Wisaugstako ulasu no 1. janwara 1863. gada, par galwas naudas atzelschānu pee pilfoneem (birgereem). Bet tahs daschadas komisijas, kas ar scho jautajumu nodarbojāhs, nepanahza nekahdas sekmes. Tadehl 23. wartā 1869. gada Wisaugstaki tapa pawehlets zelt, jaunu komisiju, sem finansministra wadschānas. Schi komisija bija nodomajuse, galwas-naudas weeta proponeret: a) pelnas nodoschānu (lihds 35 mil. rbl.) — no naudas kapitaleem, tirdsneezibas, industrijas un patiga darba; b) personu nodoschānu lihds 16½ mil. rbl.) — no katras personas, kas atronahs darba gads, un c) zeematu nodoschānu (lihds 18 mil. rbl.) — no wisu semes ihpashneeku zeemateem. Zaur to buhtu semneeku nodoschānas tapuschas masakas par kahdeem 30. mil. rbl., kuri nu buhtu jamalsa zitahm pelnitaju un ihpashneeku schkirahm. Tagadejais ministers atrodot par nederigu, us reisi atzelt galwas-naudu, un gribot to isdarit wairaf gadu laikā. Finanzministra jaunajam projektam esot schahdi pamati: 1) nodoschānahm, kas nahf galwas-naudas weeta, ja ismihzina starpiba starp nodoschānas maksajoschahm un nodoschānas nemaksajoschahm lauschu schkirahm; 2) istruktums, kas walstslahde rodahs zaur galwas naudas atzelschānu, japeepilda pa leelakai datai zaur jaw pastahwoscho nodoschānu pa-augstinachānu; 3) pee jaunu nodoschānu eeweschānu wisleelaka wehriba jaleel us to, ka netaptu sikhla ruhpneeziba apgrubtinata. Schos pamatus eewehrodams, finansministris tad ari esot schini gada walstspadomei eefneedsis preekschlitumus: a) par tabalas atzises pahrgrosischānu, b) par krepost-pofschlinahm pee ihpashuma pahreeschānas zitu rokās bes pirlschānas, c) par schtempelpapihra zenas pa-augstinachānu, d) par tules tarifa pa-augstinachānu un tad wehl top sagatawots projekts e) par nodoschānu pa-augstinachānu us tirdsneezibas un industrijas operacijahm. Wisas schihis nodoschānas stahfees galwas-naudas weeta pamasam, t. i. galwas-nauda il gadus masina-

fees tani pascha mehra, kahda zitas nodoschānas wairofees. Preeksch galwas-naudas pilnigas atzelschānas ir nodomats nolikt 8 gadus, masinajot winu il gadus pa 6 mil. rbl.

Peterhofa, ka „Now Wrem.“ rasta, pa Bafaras swehtkeem bijuse dsihwa un jautra dsihwe; dauds ekstratwaironeem wajadsejis brault kaudis wadajot; jo publikai bij tas preeks, wisu Keisarislo familiju, kura dauds karites pabraukajahs un katru reisi leelahm gawilehm tila apswiezinata.

Raskawas wilnas-wehrptuwes ir greefuschahs pee finansministra ar luhgumu, pa-augstinat tuli us eewedamu wilnu. Finanzministerija, scho luhgumu eewehrodama, esot nu nodomajuse, ka „Now. W.“ stahsta, neapstrahdatai wilnai uslikt pa 3 rubl. un krahfotai pa 4½ rbl. tules us pudu.

Samara. Aisgahjeju flaitis, kas ildeenas nonahf Samara, passahwigi eet wairuma. Pehdejā laikā wiswairaf lauschu nahlot il Kurklas un Kasanas gubernahm. Winu zeta gals ir waj nu Orenburga waj Tomska. Lai zetu wineem atweglinatu, Orenburgas dselszeta walde winus wedot pa pus, un ja leelakās partijās, pat pa zetortdatzenu.

Minska. Nosajijums, kas leeds Schihdu tirgotajeem, pa Kristigo swehtdeenahm turet sawas bodes wala, parahdijahs Minskas pilfektas Schihdeem par leelu kawelli, ka „Golofo“ sino. Gandrihs wija tirgoshāna Minskas pilfektā gul Schihdu rokās, kas pehz mineta nosajijuma nedrihst swehtdeenās sawas bodes turet walam, tā ka laudis, kas swehtdeenās us pilfektu atbrauz, nedabuhn wairaf nopiekt sahli, darwa, ahdas u. t. pr., ka lihds mehdsā swehtdeenās isdarit. Tagad lauzeneekem ir darba deenās us pilfektu jabrauz, ja wini lo grib dabut nopirktees.

Odesa. Zil dauds Schihdu Odesas pilfektā ufturahs, to war pa datai nolemt no Schihdu skolenu flaitla, kas apmelle Odesas skolas. Par scho leetu lohda Kreemu awise pasneeds schahdas sinas: Odesas widejahs un augstahs skolas apmelle 4140 skoloni, kuru starpā atronahs 1731 Schihdu skolens, tas ir starp 100 skoloneem ir wairaf neta 40 Schihdu skoloni. Starp Odesas eedschwotajeem, kuru skaitlis sneedshahs lihds 220,000, esot kahdi 70,000 Schihdu, gandrihs treschā data no wiseem eedschwotajeem.

Krima. Labiba schogad, ka „Odesas aw.“ sino, esot zaur zaurim nemot loti flitti no-auguse Krimā. Daschās weetas ne-esot nemas leetus lijis. Buhri jeb seemas kweeschi esot til plahni no-auguschu, ka tilai rudeni drufzin wairaf warehs iskult par fehklas teesu. Tapat ari sahle pawisam no-auguse, tā ka gandrihs nekas nebuhs ko noplaut. Daschās weetas lopi neatron til dauds sahles ar to pahst, tā ka tee maja mehnesi wehl ar salmeem ja-ehdina. Zureenas semneekem behdiga nahlamiba gaidama.

Mihta-Sibirija, isnemot Zeniseiflas gubernu, 1881. gada sadabuja 1206 pudus 3 mahzinas un 15 solotnikus selta. Wisbagatakais bij Olenensklas aprinkis, kur israkts wairaf ne ka puse no wisa selta, proti 716 pudi 30 mahzinas un 27 solotniki.

Neetruma Sibirijas generalgubernatora amats, zaur Wisaugstaku pawehli no 18. maja, atzelts, pee kam Tobofklas un Tomklas gubernas top padotas taisni ministerijai. Bet lihds ar to top dibinats jauns stepu generalgubernatora amats, kura pahrwaldschānā atradisees Almolinsklas, Semipalatinklas un Semiretschenklas apgabali. Generalgubernatora sehdeklis buhs Dmslā.

Mhresmes sinas.

Italija. Bezais Garibaldi miris — scho sinu telegrafs nesa pa wisu pasauli. Ar Garibaldi nomirst kahds Italijas jaunlaku wehstures gabals.

Par Garibaldi atrodam B. W. schahdas sinas. Garibaldi bij Italeeschu tautas labahs un godigahs puses representants jeb weetneeks. Par Italeeschu tautu fenakās laikos bij pee zitahm Eiropas tautahm isplatijschahs ne wisai smuta flawa. Italeeschus dehweja par ne-ustizigeem, blehdigeem, grosigeem zilwekem, kureem ne-esot ihsta wihra gara un taisniba. Pa datai schai flittai flawai bij pamats, un tas isflaidrojams zaur leelu apspeeschānu, kahdu Italeeschu tauta zeetuje agrakās gadu simtenās. Winai beeschi nahzees buht sem swehtautneeku waldibas un zeest daschadas warmahzibas. Ais wahzibas Italeeschu sahla zihnitees pret saweem spaiditajeem ar daschadeem negodigeem eerotscheem, it ihpashu gistes fleplawibahm un daschadahm blehdibahm. Tas stipri samaitaja tautas garu, un til jaunlaku brihwibas gaisā Italeeschu tauta no schihis kaites tikuse isbseedeta. Bet jaw daschus gadu desmitus atpakal, kad wehl pilnigi pastahweja Italeeschu tautas nelabā flawa, schai tautā radahs wihrs, kas apgahsa wisas wezahs domas par Italeeschu dabu. Schis wihrs bij Jaseps Garibaldi. Schis bij taisns goda wihrs, kas nekad nestajigaja lihkus zetus, wihrs, us kura wahrdū wareja palaistees. Pee Garibaldi wareja redset, ka ne wisa Italeeschu tauta bij samaitata un tikumu sinā wahja. Samaitachāna bij atrodama til weenā tautas datā, it ihpashu augstakās schkirās. Leelakā tautas datā, wiswairaf lauzineeku pulkā, kas dsihwoja attahlu no pilfektahm, bija ufturejees un isaudsis tahds pat godigs prahts, ka kaut kurā zūtā tautā. Garibaldi it ihpashu bija Italeeschu semalo schkiru weetneeks. Kaut gan winsch daschahri augsti kahpis, pa brihscham turejis sawas rokās waldibas groschus par leeleem semes gabaleem un komanderejis leelas armijas, kaut gan tas pehdejos 20 gadus bij flawenakais un wiswairaf zeemitais Italeetis, winsch tomehr ne kad nesajutahs par augstmani, bet pastahwigi juta lihds semalahm schkirahm, ar kurahm lihds sawam dsihwibas galam uftureja pastahwigas faites. Pee tam winsch weda nespishdoschu dsihwi, kas mal isfchlibrahs no jeb kura lauffaimneeka dsihwes. Pehdejos 20 gads Garibaldi pa leelakai datai dsihwoja us Kapreras falinas, no kuras til ihpashu wajadshu dehl atbrauzja us zeetsemi.

Garibaldi ir weens no Italeeschu patrioteem, kas wiswairaf darijis preeksch Italijas atswabinaschānas no dascheem warmalahm, preeksch brihwibas nodibinaschānas Italiā un preeksch Italijas fenal schkirto semes gabalu saweenofchānas par weenu walsti. Gan ari dascheem ziteem Italeeschu patrioteem schai sinā leeli nopelni un it ihpashu nelaitim Sardinijas un wehlakajam Italijas ministeru preekschneekam, grafam Kamuram; bet tomehr ne weena Italeeschu patriota flawa nespish til tibri un gaischi, ka Garibaldi flawa. Tas isflaidrojahs neween zaur Garibaldi leelajeem darbeem, bet ari zaur to, ka Garibaldi nekad naw mellejis sawa pascha labumu, bet arweenu til luhlojis, panahlt lo preeksch wispahriga labuma. Par sawahm intrefehm tas nekad naw ruhpejees, preeksch fewis tas nekad naw isgahdajees neds mantu, neds augustus amatus. Nebuhtu waldiba tam ar waru usspeeduse kahdas goda dahwanas un kahdu gada naudu, tas pehz wiseem saweem leeleem

darbeem buhtu dšihwojis pilnā nabadsibā. Šchi ihpafšiba, kopā ar pastahwigo ruhpešchanos par semako fškiru intresehm, wišwairaf eeguwiše Garibaldam wišas tautas dšiku miblestibu un godbijibu.

Wisleelako upuru Italijai par labu Garibaldiš nefa newis mantas sinā, bet atfaziamees no laħda mibla politiska mehrla. Garibaldiš fawōš jaunibas un wibra gadōš bij republika-reetis. Senašōš laikōš gandrihš katrs daudš mas attihstis Italeetis, kas bij tehwišas mihlotajš, palika par republikaneeti, jo tas redseja Italijā gandrihš wišur nekreetnuš walbineelus un laušchu apšpešchanu. Turpretim Italijāš pagatnes spihdošchee laiki pa leelakai datai bij faweenoši ar republikaneeschu domahm. Tif weenā Italeeschu walšina, proti tā fauktā Sardinijā*) pastahweja lehnina walštiba, kas kreetni ispildija fawu usdewumu. No Sardinijāš lehnina walšis nu eesahlahs Italijāš faweenošchana un atpestišchana neween no fwešchu tautibu wal- dibas, bet ari no nekreetnajeem Italeeschu ma- fajeem walbineekeem. Sardinijāš lehninšch Wik- tors Emanuels un wina gudrais ministriš grafs Kawurs bij pratuschi eedraudsetees ar Franžu- schu Keisaru Napoleonu III. un ar wina palih- dšibu lausa Austreeschu waru Seemel-Italijā. Pehž tam katram fapratigam zilwekam wajadseja pahrlcezinatēes, ka Italijāš faweenošchana wa- reja notift weenigi sem Sardinijāš lehnina špe- tera. To fajeħda ari Garibaldiš, un nu wišch gaischi parahdija fawu patriotišmu. Kaut gan wišch patš ar wišu firdi wehlejahš dibinat Italijā republiku, wišch tomeħr atfazijahš no fawa praħta un palihdseja faweenoš Italiju sem Sardinijāš lehninšchla špeħtera. Garibaldiš re- dseja, ka Italijāš faweenošchana weenā republika nebij idarama un lai ne-išjukt labais darbš, proti Italijāš atšwabinašchana no fwešchtant- neeku wal dibas un no nekreetnajeem mafajeem walbineekeem, wišch atmēta wišu stuhrgalwibu un atfazijahš no mehrla, kuzam tas wišu fawu pagahjušcho dšihwes laiku bij kalpojis. Tas ir weens no Garibalda flawenakeem darbeem wišā wina dšihwes gahjumā.

No ta laika, kad Garibaldiš fadereja ar troni meeru, wišch, isnemot retuš štribduš, dšihwoja pilnā draudšibā neween ar lehninu un wal dibu, bet ari ar faweem wezajeem draugeem, republi- kaneescheem. Šchi draudšiba ari netika išpostita zaur to, ka Garibaldiš diwas reišes, 1862. un 1867. pret lehnina gribu un pawehli fapulzeja kara pulkus, eemēt Romu (kas toreiš wehl ne- peedereja Italijai), tā ka wal dibai wajadseja suħtit pret Garibaldi kara spēħkus un to fawangot. Garibaldiš par fcheem foleem, kas peħž likuma bij fauzami par pilnigeem dumpjeem, neween netika fauktš pee atbildibas, bet pa wezam dših- woja labakā draudšibā ar lehninu, kaut gan wišch ar to reti redsejahš. Weħlaf Garibaldiš pahrlcezinajahš, ka bij pahršteidsees, jo Italee- schu wal dibā, nogaididama išdewigu briħdi, peħ- žaf dabuja Romu bes kara un bes publineem.

Ta bij Garibalda wahjā pufe, ka bij šlittš politikis. Preefšch laba politika wišch bij pah- rak taišnš un atlaħtš zilweks. Pefineeki ar- weenu wareja deesgan fapraħt, ko tas nodomaja, un peħž tam wareja išjukt wina nodomus; wišch turpretim deeschi tila zaur ziteem peewiltš. To beidsot wiš it labi fajeħdša, bet kas ne buħt nemasinaja wina flawu un zeenibu pee laudim. Politika winam peħbejōš 20 gadōš naw bijš

ne laħda fwara, un wišch patš ari reti eejau- jahš praktiškās politiškās leetās. Tif pa laikam tas laida awišeš laħdu ihšu weħstuli, jeb apšwei- zinaja laħduš fweħtku fwinetajus ar ihšu tele- gramu, par kuru laudis tad laħdu laiku runaja. Dašchu reiši wišch ari peedaljahš pee laħdas republikaneeschu wadonu fapulzes. Tomeħr weenā sinā Garibaldiš zaur fawu ištusešchanos atnešis Italijāš politikšlai attihstibai wisleelako fweħtibu. Wišch ir pamasinajis un pa leelakai datai iš- nihzinajis afo pretestibu starp republikaneeschu partiju un lehnina troni. No weenas pufeš Garibaldiš, taišnš, godiģš wiħrs buħdamš, at- tureja republikaneeschuš no wišeem flepenēem, tumšcheem zelem no fawehrešchanahš un nemeeru išriħlošchanas. Garibaldiš pageħreja, lai katris išfazitu taišni un klaji fawas domas un wehle- šchanahš un štrahdatu preefšch faweem mehrl- keem pilnā faules gaismā. Republikaneeschi, ka faprotamš, ne-ušdriħštejahš, Garibaldam stah- tees preti, un tā wini eerada, zenstees ar liku- migēem lihdslekeem. No otras pufeš wal dibā ne-ušdriħštejahš wajāt taħdu partiju, pee kuras turejahš un kuru apšargaja Garibaldiš. Zaur to išnahža, ka eenaids starp abahm pufeħm gadu no gada palika wahjaks, un ka it ihpafchi jaunā audse, kas šlaitijahš pee republikaneeschu parti- jahš, peħž pateesibas nemas wairš nebij dedšiga trona pretineeje, bet til gahja dašchōš pageħre- jumōš drušku taħlak, nekā mehrenee briħwprah- tigeē wiħri. Franzijā par peem. Keisara walšti- bas laika pastahweja daudšlahrt afaks eenaids starp troni un republikaneescheem. Napoleons III. ar wišu fawu gudribu newareja panahht to, ko Garibaldiš panahža zaur fawu praħto, weenkahrscho un mehreno ištusešchanos. Fran- zijā eenaids starp republikaneescheem un trona preekritejeem pastahwigi auga, bet Italijā tas ma- sinajahš. Tagad no Italijāš republikaneescheem deesgan drofchi paredšams, ka tee pahrees zitu briħwprahhtigu partiju pulkā, kas nedomā uš trona apgahšchanu.

Ar republikaneescheem newajag fajaukt sozia- listus un flepenahš starptautišlahš beedribas in- ternacionales preekritejus. Ar fcheem Garibal- dam nebij nelahda daka. Šchee ari tagad pa laikam išriħlo Italijā laħdas jauškhanas, bet neko nespeħž panahht. Winu šlaitis ir koti mašš, un tee ari turpmal newar zeret uš aug- šchanu, jo tee eeraugami par launeem augoneem, kas rodahš til laħdai politikšlai meesjai, kuzai laħda laite; bet Italija ušlahkufe koti pareišu un weweligu attihstibas žetu, no kura winu ne- laħdas jauškhanas wairš nenogreešibš.

Seemelu-Amerika. Tureenas bijušchā presi- denta Garšilda šlepkawa Gito tilšchot 30. maja deenā palahrtš. Noteefaschana notifs Wašching- tonā. Gito feewas mahša, Šlowillas jaun- kundse, braukajot pa Seemelu-Amerikas briħw- walštim aplahrt, lai waretu šalašit paraktuš preefšch luhģšchanas rakšta, ko wina grib eefneegt preefšch Gito apšchlošchanas. Raħduš 30,000 paraktuš wina jaw ešot fadabujuše.

Ušaižinajums.

Ekfektiwkomiteja preefšch amatneezibas ištah- des Riģā 1883. gadā mums peefuħtijufe šchahdu ušaižinajumu:

Raħlošchā gada wafarā išriħloš wišpahrigu amatneezibas ištahdi Riģā sem Keisariskās Aug- stibas leelfirša Wladimira Aleksandrowiškā protektorata. Eepreefšcheje darbi no ekfektiw- komitejas un winas 5 nodalahm jaw til taħtu weizinati, ka fagatawošchanahš otrā nodala, t. i. ištahditaju peedalishchanahš zaur fawu rašcho-

jumu peeteifšchanu, tagad war fahštees. Ištahdes weetas eedalishchana un ehlu stahwokti jaw nofaziti, šatumu eerihlošchana jaw ušlahkta, nofazijumi par ištahdamo leetu peeteifšchanu, uštahdišchanu un atdošchanu, ka ari par god- algu išdalishchana un malšajamahm naudahm nolēmti; no wišeem dšelfšzeleem un twailoneem, kas brauz uš Riģu, laipni apšoliti wiši ušlugh- tee transporta atweeglinajumi.

Wišus fchos eepreefšchejus darbus nobeigufe, amatneezibas ištahdes ekfektiwkomiteja eeflata par fawu peenahkumu, wišas Baltijas fainnee- zibas apgabala ruhpeeku un amatneeku preef- šchā stahtees ar zeefcho luhgumu, dšihwi un de- dšigi peedalitees pee ištahdes weizinašchanas. Ekfektiwkomiteja tanis domāš, ka wairš newa- jadschš aštrahdit uš to, ka amatneezibas ištah- des gaidamais labums, t. i. weetiģas amatnee- zibas weizinašchana un pazelšchana un winas pahrdošchanas robeschu paplašchinaschana, tapat katram fewiškli, ka wišeem kopā, panahklamš til tad, ja peedalishchanahš ir wišpahriga un pilniga. Sewiškli peeminamš, ka weenkahrs- cho, ik deenas wajadšibahm derigo amat- neezibas rašchojumu ištahdišchanai it fewiškla weħrtiba, ka neween dahrgahm un mahfšligahm leetahm, bet wišam tam, ko muħsu weetiģā amatneeziba pašneedš pilšeħtu un lauku wajadš- bahm, ištahde jafaronahš kopā, lai dabutum pilniģu pahršlatu par muħsu amatneezibas at- tihstibu.

Pilšeħtās zaur weetiģahm komitejahm un amat- neezibas beedribahm, ka žeramš, pilniģi tiks mo- dinata intrese uš peedalishchanos pee ištahdes; bet uš laukeem preefšch fainneeģibas koti fwa- rigajai amatneezibai (tiħri semkopibas ra- šchojumi, ka programmas išraħda, naw pee- laišchami pee ištahdes) tomeħr wajadšģis fe- wiškšas ušmudinašchanas, lai peedalitos pee ištahdes. Šchahdu ušmudinašchanu išdarit taišni, to ekfektiwkomiteja ne-eespeħž un tadeħt wina luhģtin luhģš wišus tos, kureem praħtš nefahš uš dšimtenes fainneeģibas attihstibu un kuri zaur fawu stahwokti un amatu stahw šakarā ar lau- zeneekeem: lai wišeem spēħteem ruhpetos, ka lauzeneeki bagatigi un dšihwi peedalitos pee ištahdes. Ekfektiwkomiteja (adreše: Amatneezib- as ištahde, Riģā) katrā laika labpraħt doš wišus šihlakus išklaidrojumus.

Šchahdi kungi šchim briħšcham laipni ušreħ- muschees, dot padomus un išklaidrojumus:

- W. v. Lōvis, Beħrģē.
- G. v. Mensenkampff, Dihkerē.
- L. barons Meyendorff, Itamkā.
- Landraħtš barons Brangell, Turnawā.
- Sekretars G. v. Stryk, Terfatā.
- A. barons Pilar v. Pilchaw, Saugā.
- J. v. Stryk, Morselē.

Ištahdamahš leetas peeteizamas lihds 1. no- wembrim 1882; ištahdes atklahšchana nofazita uš 29. maju un winas beigās šchim briħšcham uš 17. juliju 1883. g.

Amatneezibas ištahdes ekfektiwkomitejas wahdōš: Preefšchneekš: pilšeħtas pawaldoniš G. Holš. Sekretars Alex. Tobien.

Ašchantis walšis Afrikā.

Afrika ir ta karšlakā, bet ari ta bagatakā seme, wišwairaf tanis apgabaldš, kas pee pašchāš juħr- malas atrodahš. Tapeħž ari Angli, Franžušchi un Portugaleeschi ir gar juħrmali, it ihpafchi Afrikas wakara pufe, fawas kolonijas eetaišju- ņchi, lai tee waretu no tureenes ar teem tur ee- dabuteem semes angteem žitās weetās andeli weši. Šchi andeles laħrtiba eedewa deemšchehl daudš

*) Pee Sardinijāš lehnina walšis peedereja neween Sar- dinijāš fala, bet ari weena daka no Seemel-Italijāš, kuru fauz Bjemon, ar galwas pilšeħtu Turinu.

Giropescheem to besdewigu padomu, melnos Rehgerus kà lopus no wina lehnineem uspirkt un Amerikà atkal par wehrgeem preeksch gruhdas strahdaschanas pahrdot. Afchantis un Dahomejas walsis ir tahs weetas, kur it ihpaschi dauds Rehgeri pahrdoti tapusch. Jebichu gan tagad zilweku andele no Giropescheem stipri aisleegta, ir tad ronahs slegen andelmani ar lugeem, kas schos nabadsinus par wehrgeem uspehrk. Tà tai gada 1856 ir no Dahomejas walsis 12 tuhsti. Rehgeri pahrdoti un kà wehrgi us Ameriku aiswesti. Stahstischu tagad no Afchantis walsis, kur preeksch lahdeem 18 jeb 19 gadeem kahds kristigs zelneeks bijis un schihs semes bagatibu, bet ari to tumfibu un mahnu tijibu, kura pagani ne-isteizamus breezmu darbus padara, patš redsejis un tad apraktisjis. Afchantis ir pee Gineas juhras lihuma ne tahku no ekwatora lihijas, kur faules stari taifni us galwas kriht. Tapeh; ari tur ir til leels karstums, ka dar deenu tai laikà no pulkstn 10 lihds 3 wisi dshwi radijumi, kà putnini, lauwas, tihgeri, ischubskas, hijene, elefanti til rahmi un aplufusch, it kà tee buhtu ismirusch, bet pehzal atkal jo nihni plosahs un leelu troksni taifa. Seltu atron schini semè toti dauds, tã ka Giropeschi ne welti par selta semi nosaufusch. Ari seme ir til laba un trekna, ka ta bes leelas isstrahdaschanas bagatus auglus isdod. Tur aug maife, rihfi, pipari, kokwilna un batati, bet ari papilnam wihna, etas, datelu- un palnu-fofi. Bes selta semè atrod waru, fudrabu un dselfi. Starp plehfigeem swehreem dshwo ari dauds rahmi lopini. Ar wahrdu fakot, schè ir ta weeta, kur wifas trihs dabas walsis, ka lopu, stahdu un alminu walsis tai pilnigakà mehra fawus daschadus auglus parahda, bet to tas palibds, ka leelakà dala eedfihwotaji ir tumfchi pagani, gan mas eespeh; fawu semiti pareisi aplopt un bagatus auglus fanemt, jo tee dshwo weenmehre leelà eenaidà un karà zits zitu aplaupidami un nokaudami. Wina lehnini un waldbneeki, no kureem dauds ar faweem pawalstneekem kà wilki ar jehreem dshwo, tur to pa leelako labumu no laupischanas un usbruschanas pahritkt, neta no semes apstrahdaschanas. Tapeh; nereti tas gadahs, ka ziti Rehgeru lehnini, kad teem baribas peetruhst, eet lahdu meestu jeb pilsehtu islaupit. Wini to papreekschu aplenz ar faweem saldteem, eelaisch tad namos uguni, tos eedfihwotajus tad nem par wehrgeem lihds, kurus ari pehzal kà lopus pee upureschanas nokauj, jeb wehrgu andelmaneem pahrdod. Kad lehninsch mirst, tad pee wina behrehm til dauds wehrgu nokauj, zil pa wina waldischanas laiku pawifam nokauti tapusch.

Tà fwineja ta nomiruscha Afchantis lehnina behres wifa tauta 3 mehneschus un wajadseja tam par godu if latru nedelu tanis 3 mehneschds 200 wehrgus upuret un 25 muzinas pulwera ischaudit. Ne ilgi peh; tam nomira schi lehnina mahtes-mahte. Preeksch winas behrehm schlinkoja lehninsch 25 muzinas pulwera un 300 zilweku preeksch upura, no kureem 200 bija fawangoti eenaidneeki. Bes tam wehl dewa schihs walsies 5 pilsehti katriš pa 100 zilweku preeksch nokauschanas un 20 mahzinas pulwera, un masalee pilsehti katriš pa 10 zilwekem un pa 2 muzas pulwera. Ne tahku no ta nama, kur lehninu lihki top glabati, atrodahs leels waza katlis, lam wirs malas 4 lauwas peetaifitas. Schini katlà, kura zaurmehrs 5 pehdas isnef, top wiswairaf zilweki upureti un wahriti.

Rehninu mahjas mehds lahdu reis nabagos, prastus pawalstneekus apprezet, ja schè tilai ir

fmuki. Bet ja tahda augsta feewa ahtraki neta wihrs mirst, tad wihram ari tuhlin jaw wajaga fewim galu darit. Tapat ari dara fewas galu, ja winahm pirmais dehlinsch mirst. Ja kahds to nedaritu, tad wina ar waru peespeesch. Schè pagani, kas pee fawa lehnina saldatu deenestà eestahjusch, karà ir toti nihni, ka tee faweem eenaidneekem, kurus tee fawangojusch, dauds reis firdis isgreesch un tahs jehlas apehd kà feeru. Schis swehra darbs ihpaschi jadara teem, kas karà nekahdu eenaidneeku wehl nebuhtu nokawusch, jo wini tij to, kad nedaritu, tad wina spehks un droschiba weenumehr no tahm nokautahm dwehfelehm taptu moziti. Kahdà leelà pilsehtà redseja wehl fewas, kas pee faweem lozekteem daschadi bija eewainotas, proti: zitai truhka wirseja luhpa, zitai labà aufe un zitai deguns. Scho leelu kammu un grehku padarot wihri par atreebschanu, ja wini pee fewahm tilai to masako wainu atrodot. Kad wihrs finat dabu, ka feewa winam ne-ustiziga ir bijuse, tad wihram ir brihw, to us reisu nokaut, jeb tai degunu, jeb aufis nogreest un tad padfih. Rehninam ir tas eeradums jeb likums, fewim 3332 fewas turet.

Ko palibds zilwekam trekna seme, selts un fudrabs, ja winam truhstà gara attihstibas un isglibtibas. **Atstahstis J. Selga.**

Par wehleschanos.

Kahda Bahzu paruna flau: „Des Menschen Wille ist sein Himmelreich“ (zilweka prahts ir wina debesu walsiba). Ja zilweka prahts wifas leetas un weetas notiktu, tad winsch justos jaw schè semes wirsù debese walsiba efot un debese laimi baudot un nemas peh; ihstahs neprasitu. Winsch buhtu laimigs un wehletos muhscham schè palikt. Bet kà tas nahk, ka kates zilweks, fawam dshwes wakaram tumojotees, ilgotees ilgojahs no schejeenes prom tilt? Nu, tas nahk zaur to, ka wina prahts nenoteek. Reis, kad winsch bij jauns un spirgts, winam nepatika ne eedomatees, ka reis buhs japaleef wezam un nespehzigam, bet gan drihsak wina wehleschanahs bija: „Al, kaut es waretu weenumehr jauns palikt un jaunibas preekus muhscham baudit, tad es buhtu laimigs un man debesu walsibas newajadsetu.“ Tomehr schahda debesu walsiba semes wirsù buhtu preeksch zilweka til par lahnu un par leelu postu, jo zilweka firdsprahts ir tauns no masahm deenahm, tadeh; ari wina wehleschanahs ir wairaf taunas un — waj nu pascham jeb ziteem — flahdigas, t. i. ja tahs peepilditos. Daudj starp zilwekem rodahs tahdu, kas ar aufsu firdi, ja pat ar slegen preeku noskatahs, ka otram noteek nelaimè, ja winsch til mana, ka zaur to wina schi waj ta wehleschanahs peepildisees. Wisu, kas ween pasaulè leekahs buht derigs un patihlams, jeb ari tilai patihlams ween, zilweks wehlahs dabut un zenschahs to peesawinat, waj nu schahdà waj tahdà wihse. Daschi, pirms pee darba kerahs, pahrdomà, waj wina darbs atnefhs wineem ween, jeb ari ziteem labumu; jeb waj tas buhs gan wineem par labu, bet ziteem laudim par flahdi un ja wini reds, ka zaur wina wehleschanahs ispidlischanu jeb ispidlischanos schim waj tam flahde un nepatilschanas war nahk, tad labal newehlejahs un atmet fawu nodomu ne-ispilditu. — Dtri turpreti ir tahdi, kas nerauga us apstakteem; — kas nemas par grehku netur, ka zaur to, ka schè tilai pahra grafchus nopelna, ziti laudis fims rubku pasaudè. Schoreis grihu lahdu wahrdinu teikt par scheem pehdejeem un par wina wehleschanos.

Tahds laudis, kur walda famstarpigs merr un fatiziba, gan nekad nenotiks tahdas wehleschanahs, kas buhtu otram no wineem par flahdi, to til war nenowehtigs un naidigs zilweks darit. Schi flitkà ihpaschiba, proti nenowehtiba, ir wiswairaf starp nahburgeem mellejama. flaudibas pilnahm azim noskatahs weens us otru, ja tam labati eet, neta winam. Labprah; tahdi slegen flahdetu fawam nahburgam, ja til woretu kur peektukt. Ne buht tahds ne-apmeenanahs ar deesin lahdu pilnibu un bagatibu, ja tas wehl redsetu, ka wina nahburgs winam schal finà lihdsigs. Dauds wairaf winsch preezatos, ja fawu nahburgu waretu usflakit no augstas kà tahru pee fawahm kahjahm semè, lai ari pascham buhtu pilnibas un bagatibas weeta tilai knapa pahritlschana. Ja par peemehru, nahktu laimes mahmina un us wina fazitu: „Gribi tu no manis laimes, tad tew to dojchu, bet tawam nahburgam dojchu winas diwreis til dauds un grihi tu nelaimes, tad ari to tew dojchu un taws nahburgs buhs atkal diwreis til nelaimigs, kà tu;“ — tad tahds gan wehletos drihsak pehdigo, neta pirmo. Winsch, kà fakot, grihetu ar weenu azi allis buht, lai til wina nahburgs buhtu ar abahm allis. Un tahds labums winam gan atlektu, ja schahda wina wehleschanahs peepilditos? Nekahds zits, ka tilai tas, ka winsch nu buhtu fawu nenowehtigu prahtu apmeerinajis. — Dauds rodahs tahdu, ihpaschi starp jaunekem, kas ar wisu fawu firdi un prahtu wehlahs, lai otram, kas tam, tihsch; waj netihsch; kahdureis tilai masu nepatilschanu bij nodarijis, notiktu nelaimè jeb kauns, lahdu til ween zilweks war eedomatees. Tã tad tahds buhtu tas nelaimigakais zilweks pasaulè, jo wina eenaidneeku wehleschanahs peepilditos, jo kur gan negadahs zilwekam peedurtees? — Un wina tauna wehletajš buhtu patihlami apmeerinats, bet tal nebuhtu wis zaur to fawas debesu walsibas ne paplaschinajis, ne jaukakas padarijis, kaut gan winam pascham glusch; tã isliktos, jo nu winsch waretu us fawu nelaimiga eenaidneeka ar preeku fazit: „are! to tew wajadseja!“ Schahm augschà minetahm wehleschanahm ir par zehloni flaudibu un atreebschanas kahriba. Bet wifas schahs wehleschanahs, kaut gan ari deesgan taunas, tomehr it neeks pret tahm, kas nahk is tahs weenaldsibos, kur zilweks fawus lihdszilwekus, tã fakot, par spehles leetnahm uslata un tihsch; prahtà tos gahsch nelaimè un postà, jo tas til winam it eespeh;ams tilai weenas weenigas islusteschanas dehl. Tahds bija wezds laikds Romas keisars Nerons, kas wehlejahs Trojas degschanu jo dshwi preekschà stahditees un tilai tadeh; ween lita aisdedsinat Romas pilsehtu. — Tahda bija lehnineene Nabela, kas fawam wihram gribedama preeku darit, lita nokaut godigo Nahbom un tahdà wihse peesawinaja wina wihna dabesu.

Wifas schahs wehleschanahs nahk is aufstas, nezilwezigas firds un besjuhtibas pret muhsu lihdszilwekem un nekahda labuma newar nesh. Neweens zaur winahm semes wirsù debesu walsibas ne-egubtu, ja ari Deens buhtu wina schè semes wirsù weetu eerahdijis. Pat ari zaur tahm wehleschanahm, to mehs zilweki par labahm domajam, tas nebuhtu eespeh;ams, jo Wahrtinsch Luters faka: „Muhsu wislabakee darbi nam bes grehka.“ **D. A.**

To nebij faka firds.

Sakis zaur fawu bailibu, kà tas daudsfahrt ir pasihstams, nestahw wis leelà flawà, wina bailiba ir par fakamu wahrdu palikufi. Bet

La sakim ari ir eespehjamš bes bailehm ar dro-
fchu duhfchu fawam eenaideekam preti stahtees,
jo winam fawš ihpafchums ja-aistahw, to pee-
rahdihs nahlofchais stahstinfch.

Mans draugs un es, tā stahsta lahds fah-
dšchas fkolotajš Bahzsemē, gahjam katru pehz-
pusdeenu pa brihwlaiku pastaigateš, jo tureenes
aplahrtņi netrūhla preefch fchi noluhka deefgan
patihlamu un eewehrojāmu weetu. Mehs abi
— mans draugs un es — tad nu bijam lahda
pehzpusdeenā zihnina fkatitaji, kas bij iszhelees
starp saki un kraulli. Kraullis aprinkoja pa-
stahwigi to weetu, uš kuras sakis atradahs un
kā rahdijahš, sakim to gribeja atnemt, bet sa-
kim ne buht nepatila fawu postijiju atstahst. Krau-
llis isleekataja wižadus eespehjamus lihdseltus, lai
saki waretu aisdihst. Bahri par winu laif-
damees un to aprinkodams kraullis luhko-
ja zaur spahrnu fiteeneem un zirteeneem ar
fawu knahbi saki pee behgšchanas dabut; bet
sakis atgainajahš ar leelato isweizibu un auf-
stumu un tā apleezināja fawu apnemšchanos.
Behz tam, kad fchi zihnifchanahš daschas minu-
tes bij wilufehš, israhdijahš, it la kraullis buhtu
atfinis, ka wina puhlini buhšhot bes panahstuma,
tadeht meta zihnifchanai meeru; bet til tadeht
ween, lai ar wiltu to waretu panahst, kas tam
ar waru nebij isdewees. Winšch notupahš semē,
netahst no tahš weetas, kur sakis guleja, ar
lahdu noluhku, to tuhlin redsesim. Lihds fchim
sakis bija tilai atgainajees; bet tagad — mehs
gandrihs fawahm azim negribejam tijet — winšch
isgahja uš usbruzeenu, tai nodomā, kraulli pawif-
fam prom aisdihst. Kraullis, kura nodoms pat-
laban lihahš panahstis buht, pazehlahš spahrnōš

un sibina ahtumā bija tai no fawa pretineeka
til dedšigi aistahwetā weetā; bet sakis dewahš
attal til pat ahtri pakat un drihs kraulli pawif-
fam aisdina. Šchi flatu spehle bija gandrihs
10 minutes laika eenehmufi. Tad kraullis meta
zihnifchanai meeru un atstahja meisteri Leiti kā
ušwaretaju uš waronigi aistahweta kaujas lauka.
Un kapehz gan bij sakis preefch fchi brihšcha
wifu bailibu pee malas lizis? kas winam dewa
spehku, ar pahraf stipru eenaideeku ušwarofchi
karot? — La bija mihlestiba uš faweem behr-
neem, jo fchee bija tee, ko winšch pret wiltigo
laupitaju aistahweja. D. A.

Domas pee Leedes krašta.

Leedus faites nofratitas,
Leede brihwa attal jam,
Drupu drupās faraušitas
Wina tahš few lihdsā rauj.
Uhdens pah' par krašteem zelahš,
Brihnifchigi štraume krahz,
Wini zits zaur zitu šchetahš,
Uhdeni ar waru fchahz.
Leedus gabali nahl, — aiseet,
Projam welahš uhdeni;
Neweens nespehi winus peeseet,
Jastreen fcheem uš leelupt.
Šreeni, štraume, putodama!
Šnahzeet ween juhs uhdeni!
Atnahš maja smaididama,
Buhseet kluf, rimufchi.
Dilli kraštōš, it kā meegā,
Leede, drihs tu dufest,
Eitai fchuršfchēchanā leegā
Lehni, lehni tezeš.
Štaigadams gas taweem krašteem
Pukites tad noplufšchu,
Lihgawinai tad pee kruštīm
Mihli winas sprahdišchu.

Lai tahš winai stahsta kluf,
Kahda stalta biji tu;
Bet la tagad meerā dufi;
Klufums wal' par eeseju.
Lai tahš ari lihgawinai
Isteiz manu mihlibu:
Peelufst nebuhs mihlestibai,
Peelufst laut Leede, tu. Doka Attis.

Dewakalpoščana Rig. basnij.

Swehteen, 30. majā.

Tejlaba basnijā	Spreiditis plst.	10 gen.-f. Birgenfohn.
		12 mahz. Bnd.
Petera basnijā	Spreiditis plst.	10 mahz. Lütten.
		6 m. Keller.
Domes basnijā	" "	10 m. Jentifch.
		2 m. Berbatuš.
Jahnu-basnijā:	" "	9 l. f. Müller.
		2 l. m. Walter.
Gertrudes-baj:	" "	10 l. m. Hilde.
Jesus-basnijā:	" "	10 w. m. Bergmann.
		2 l. m. Hafen.
Martinu-basnijā:	" "	10 l. m. Kählbrandt.

Kaudas-papihen zena.

Rigā, 27. majā 1882.

P a p i h e n	prašja.	mašja.
Budimperts gabalā	8,11 r.	8,10
5 proj. bankbiletu 1. klād.	93 ³ / ₄	93 ³ / ₄
5 " " " " " "	90 ⁷ / ₈	90 ⁷ / ₈
5 proj. instrij. 5. aijn.	—	92
5 " " " " " "	216	—
5 " " " " " "	209 ³ / ₄	—
5 " " " " " "	—	131
Peterb. 5 proj. pilst. oblig.	88 ³ / ₄	88 ³ / ₄
Kreemw sem kred. 5% kšlu-fšm.	127 ³ / ₄	127 ³ / ₄
Šharlowas semst. 6 proj. kšlu-fšm.	—	96
Rigas kom. bank. atz.	248	—
Reel. Kreem. dšlšz. atz.	256 ³ / ₄	255 ³ / ₄
Dim.-Wit. dšlšz. atz.	169 ³ / ₄	—
Warsch.-Lerep. dšlšz. atz.	131	—
Dreles-Wit. dšlšz. atz.	—	170 ³ / ₄
Rib.-Bolog. dšlšz. atz.	82	81 ³ / ₄
Rig. Din. dšlšz. atz.	149	148

Lihds 27. majam atnahlufchi 845 lugi; aishghj. 764 lugi.

Atbildofchais redaktors: Ernst Plates.

Sludina jumi.

Wehrā leefama jina

J. Redlich

gruntigas un wisuwezakas

Englischu magazines

Išnas leifariflas
tehnifchligas pate n-
teeretās
Steiermarkas
iskaptes

no leeta tehrauda, ar
un bes setta raksteem,
tā ari ihstos šwah-
bu un wislabatos
Batawijas iskap-
fchu šrihkus, iskap-
fchu galodinas, wis-
labatos Anglu fir-
mūš un rihkus preefch
iskapfchu bruzina-
ščanas nupat dabija un peedahwa

Johannes Mitschke,
tehrauda-prefschu- un fchaujāmu-rihlu magafine.

Kaudas-iskapji

pee
Kühr u breedris,
fenal Kühr u Zimmerthal,
Rigā, leelā Smilšchu-
celā Nr. 7.

Logu-stiflu

pahrdofchana wifadōš leelumōš
if „**Karls hitte**“
glahfchu-fabrikas pee Wentšpils, pee

C. G. Mahlera atraitn.,
Maestral-celā Nr. 8.

Difšlern darba-rihti
ir loti lehti pahrdobami Mafl. Ahr-Rigā Di-
naburgas-celā Nr. 53 pa 1 tr. Japeepraf-
pee Timofsewa.

wisfihstakā kalama tehrauda, tainas un lihkas, garas un ihšas, tā ari tahš patent iskaptes no
Kaufeta tehrauda ar setta wahrdeem, kuras pee sahles til waren lipigas, kā puznāstis pee bahrsdas.
Aridsan tahš garahš Pruhfchu labibas un ihšahš, stiprahš atwasu jeb zinu iskaptes.
Italijas semes iskapfchu galodinas, Štralsuntēs akminainee un bimstein akmina iskapfchu
bruzeklus jeb šrihkus, un luhdsu wehrā list, tā manas iskaptes un tee Štralsuntēs akmi-
nainee un bimstein akmina iskapfchu bruzekli jeb šrihki eefsch tahš leelahš Maštawas
israhdiščanas 1863., Rigas semkopibas israhdiščanā 1871. un Wihnes (Wien) wispafaulēs israhdi-
ščanā 1873. gadā, ar tahm fcheit blakam redsamahm goda-fihmehm gresnotas kluwa; tā aridsan
ahmuri un laktinas preefch iskapfchu kapinaščanas, grahwju, dahrsneeku, tihruma un
semes malkas schipeles, dšlša grahbeklus, ween- un diwsirgu arklus ar tehrauda
lemescheem, dihselu, strengu, sirgu- un gowju-kehdes, sirgu un grehzineeku kohju un
roku pineklus, wisadus amata-rihkus un daudš žitadas prezes preefch muischu un mahjas
wajadsibahm un uskopščanas.

Sehjas pagasta (Stimuldas dr.) Lamfšas mahjas fainneels

Witum Dalbin

ir parabdu deht kontursi kritis, tabehi parabdu deteji un nehmeji top usajinati, 3 mehnesču laika no apafschejas deenas, sčeit meldees, weh-lafu tiis peh; lšumeem darits.
Sehjas pagasta teesā, 12. majā 1882.
Preefšfehdejā: W. Seefeldt. 1

Widjemes školotaju

atrāitnu un bahrinu palihdsības lahdes gada-fapulze
buhš Walfā 22. jūnijā š. g. Beedreem ir gada-mafsa janomafsa, atrāitneim un bah-rineem kvote jafanem un jaimi beedri war peeteiltees. It latram ja-ewebero statutu pee-pilbššana. Preefšfehdejā: 2

2 atšehgu-kaleju mahzejki

war peeteiltees Sumorow-eelā Nr. 5.

P u i š i s

preefšch braufššanas lahda alus-pahro-tawā war tublit weetu dabut alus-pagraba Ernst Plates namā pee Petera basnijas.

Rahnu štelletaji

war tublit peeteiltees Thalheima sabgu-dfir-narās Wehler-muišchā uf Badecki dambja. 2

Christian Seelig,

Rigā, Sinder-eelā Nr. 1,
peedahwā:
Truhkuma-šostas preefšch fecweefšceem, wihreefšceem un behrneem,
širds šostas preefšch zilweeem, las ir pahrahwufšcees,
nabas truhkuma šostas,
sehdesšanas un gaisa spilweuus preefšch šlimneeleem,
gultas-eleekamos no gumija preefšch dšmendatajam un šlimneeleem,
kruks,
gumija šiššamos,
ščarpju un šiššku weelas,
šlitira-šprizes no alwas un gumija,
aušču-šprizes,
gultas-šiššberus,
andekla un gumija šostas un wi-šus instrumentus,
ščepu-ščepurus,
abderes-laiššanas ščepurus,
šiššanas pudeles,
inhalazijas (ee-elposšanas) apa-ratus;
tab wehl:
gumija leetus-mehtelus,
šwedru ahdas-šafas,
gumija tehrauda birštes,
galbantus,
preefšchantus,
šobrus un plates,
rinšus,
šanešaju šobrus,
nguno-špains,
gumija bumbas,
gumija špehlu-leršas.

Štu - bildes,

tehrauda greestās bildes, grup-fotografijas, plakati u. t. pr. teel lehti un labi cerahmeti Meera-eelā Nr. 4a, pee leela pumpja, pa 1 trepi angšchā, pa labo rofu. A. Šatowlew.

P. M. Potapow.

Pee gulbja.

Rigā, Kalku-eelā Nr. 19.
Bahrdodu tišai teefšam labas ar apgalwo-ščanu
linu dšijas,
Anglu šofwilnas deegus un merino dš-šas, tuhfu, wadmalu un andeklus par ša-brifas ženahm.

Rigā,
pils. Kalku-eelā Nr. 6.

W. A. Wooda

šahles- un labības-plahweji.

Ziegler un beedris,

Original

Amerikaneefchu

(nekahdi Wahju pakaf-taišijumi).

Deepajā,
Aleksandra-eelā Nr. 6.

„Bay State“ un „Cihgera“

širgu-grahbekli.

Darba-weeta

preefšch šelta politur-lihšcehm un šwei-fetahm gardnu šahrtim, no
G. Schwahn,
Rigā, Štabu-eelā Nr. 56.

Šahgu škaidas,

ar un beš peewefšanas pahrdob Rašt leelā eelā Nr. 122 pee Thomas Plawnera.

Pawafaras beedriba

brauls šwehtdeem, 18. jūnijā 1882 ar maštom
Wohrmann uf

Minafšceem

un zels pilnas šapulzes ušewumā šeehibat bibinatājam un pirmam preefšchneetam nalaik Nr. Dange šgm uf šapa peemineli. Peh; tam šatumu jautriba.

Ššbrants pulšien 3 rištā no Dubultu šteem, peectureš Šarkandauganā un abeem šteem Mihlgrahwi.

Špafafbraufšana plšft. 8 wafarā. Braufšanas laiks uf 7 štundahm rešlinat. Biletes lihšš peeltdeem, 11. jūnijā (ari nebeedreem) 1 rubli, behrneem 50 šap. dabujamas war Š. Nlepten, G. Worobšewa un A. Afšch-kampš šgeem Šarkandauganā, Pušgit un beedra grahmatu bode, Kalk- un Dširna-eelās jūhri, W. Šrebit šga grahmatu-bode pee Ščahlwahrtiem, W. Alšbera šga grahmatu bode Šilla galā un P. Grotis šga Mihlgrahwi.

Šeštdeem, 12. jūnijā un ššbrantschans deenā mafsa biletēs 150 šap., behrneem 75 šap.

Minafšchēs peedališšanasš 25 šap. Preefšfehdejā: 1

Jonatana beedriba.

Šwehtdeem, 30. majā:

Išeeschana šatumos

uf Šerštemchera dahru Šafulantā. No-eeššana no beedribas mahjas plšft. 12 pab. Mušila beigšees plšft. 9 waf. Mafsa: beedru lungi 30 šap., kundšes 20 L, nebeedru lungi 40 šap., kundšes 30 šap. Preefšfehdejā:

NB. Pee šlihta šaila šalle beedribas rubmēs.

Tornafalna Latw. palihds. beedriba

šwehtdeem, 6. jūnijā š. g.

išees šatumos

uf Bihnawu pee Weinberga muššas. No beedribas išeš pulšft. 9 rištā un našst atpafat plšft. 9 wafarā

Mafsa lungem 50 šap., kundšehm 30 šap. Preefšfehdejā:

Rihtaurēs labdarigās beedribas

gada-šwehtki 6. jūnijā š. g.

1) Kunas ar dšeedafšann,
2) teatris „Škaištā Greectina“ no Ad. Alšunana,
3) šalle pee labas muššas. Šahšums plšft. 6 wafarā.

Pawafaras beedriba.

Šwehtdeem, 30. majā p. 12 pab.

General - šapulze.

Deenas šahrtiba:
1) Špreeššana par atrāitnu palihdsību.
2) Šaimu beedru ušnemšanas šahrtiba.
3) Dašdi šinojumi.
NB. Beedru atrāitnes un beedrenēs top lā klausštajas ušluhgtas. Preefšfehdejā:

No polizhtas atwehletš.

!! Šštahs !!
Šteiermarkas iškoptes,
fabrifas-šihme „pafsa-rags“
wišēs leelumōš, šā ari Šatawijas iškoptču bruzeklus peedahwā pa lehtahm ženahm
G. Šchōnfeldt,
tehrauda- u. šišku-preefšchu nogulditawa leelumā, leelā Sinder-eelā Nr. 12.

Damšmašines, Damšpumpjus,
Katlus, referwoarus,
ectaišes preefšch malschanas-, šahgu- un šaulu-dširnowahm,
wadmalas welschanas mašines, prešes, krahsus, širgu-gehpeelus, ringel-rukšus, arflu dafas, šapu-kruššus, tšchuguna prezes, šotaiššchonas u. t. pr., u. t. pr., u. t. pr. išdara rušpigi
Alantel un Šalathē, Rigā,
mašchinu-fabrika un dšiššleectuwe.
Fabrika: Šelgawas Šhr-Rigā, Dinamindes-eelā Nr. 26.
Nogulditawa: Šelšch-Rigā leelā Pils-eelā Nr. 16.

P. Verchendorff,
Kalku- un Šchluhnu-eelu štuhri Nr. 13.
Leetus mehteli jaundš šafonds, leelā išwehšē 650, 700 un 750 šap. gab. un dahrgati,
wafaras šafas un talmas 400, 425 un 450 šap. gab. un dahrgati,
wafaras šleitu drahnas, jaundš mušturdš 12, 13, 14 un 15 šap. ol. un dahrgati,
Peterburgas šatuni un šretonas, jaundš mušturdš 9, 10 un 11 ol. par 1 rbl.,
pušaudekli preefšch šrefleem un gultas weščas 8, 9 un 10 ol. par 1 rbl.
putektu drahnas, peheštās un brušnās, 9, 10 un 11 ol. par 1 rbl.

Limbaščōš.
No 1. jūlija 1882 ir wehl weena trašteera-rušme „Donau“ išdodama. Šišt ar šabahm. leezības-šihmeim apgahdati weikalneki war lihšš 20. jūnijam š. g. peeteiltees pee
W. Dobihna,
Limbaščōš.

Brahtu Štreiff, Rigā,
pak-šambaris un pehrwu-bode,
Sinder-eelā Nr. 11,
peedahwā mahlereem un širgotājem:
blišwitu, zintweifu, šribu, širnišu, žino-beru, šā ari wišas mahleru pehrwes,
patent-žementu
iš ščejeenas šabrifahm pa šabrifas ženahm.
Apšleekjumas žaur rakštu išpildam
rištigi.
Mahja ar šmehti ir lehti pahrdodama Šwaigšnu-eelā Nr. 14, wežas šaboratorijas šafarnu tuwumā. Šalibššana turpat pee fainneela
J. Šalod. 2

Pirmo šorti Belžijas 14 žollu
šarkanos dašštinus,
nuyat dabuja un pahrdob šajni no šuga „Walcheren“ pee dšišš šilta
Karl Newermann un beedr.,
pee Šaunšem wahrteem.

Šahnu-šwehtki
20. Jūnijā š. g.
šatumōš — Rikter muššas — partā ar dšeedafšannu un danžofšannu pee labas ragu-muššas. Šwehtlu dalibneki išeš no Rikteres pagafša štolas plšft. 3 pehš puar. ar mušštu un šarogcem.
Še-eešanas biletēs dabujamas lihšš pulšft. 3 pagafša štolā, pehš tam šatumu weetā pee šafes. Publitu šaipni ušluhšš peedalitees
Ššrihtotai.
NB. Ša šani deenā leekains šaifs buhru, tab išeš nebelu wehšati.